

Ministerie van Economische Zaken

> Retouradres Postbus 204012500EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513AA 's GRAVENHAGE

Directoraat- generaal Agro
Directie Dierlijke Agroketens en
Dierenwelzijn

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Factuuradres
Postbus 16180
2500 BD Den Haag

Overheidsidentificatienr
0000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ez

Datum 16 november 2012
Betreft Beantwoording Kamervragen over een toename van locomotieproblemen bij vleeskuikens

Geachte Voorzitter,

Ons kenmerk
DGA-DAD/ 12355940

Vragen van het lid Thieme (PvdD) aan de staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie over een toename van locomotieproblemen bij vleeskuikens (ingezonden 25 oktober 2012).

1

Bent u bekend met het feit dat de Gezondheidsdienst voor Dieren (GD) in het tweede kwartaal van 2012 tweehonderd meer meldingen van locomotieproblemen bij vleeskuikens heeft binnengekregen dan in het eerste kwartaal? Zo ja, hoe beoordeelt u dit? 1)

Antwoord

Ja.

Uit onderzoek van de Gezondheidsdienst voor Dieren (GD) blijkt dat enterococci en met name *Enterococcus cecorum* verantwoordelijk zijn voor de toename van locomotieproblemen sinds 2007-2008. Deze toename deed zich met name voor in het tweede kwartaal van zowel 2011 als 2012. Een toename in locomotieproblemen bij vleeskuikens is ook waargenomen in andere productielanden. Op basis van de gegevens uit voorgaande jaren lijkt een seizoensinvloed onwaarschijnlijk. De reden van het steeds terugkomen en weer sterk verminderen van het aantal koppels met deze problemen is een van de zaken die in het onderzoek worden uitgezocht.

Volgens de GD kan het gebeuren dat een aantal meldingen hetzelfde koppel vleeskuikens betreft. Overigens, als een dierenarts bij een koppel locomotieproblemen vaststelt en meldt, betekent dit niet dat alle dieren in de stal kreupel lopen. Het gaat hierbij meestal om enkele procenten.

Ik vind het een goede zaak dat het bedrijfsleven zijn verantwoordelijkheid neemt met dit onderzoek naar de oorzaak en de bron van deze besmetting op vleeskuikenbedrijven met als doel deze beter te kunnen bestrijden en daarmee het ongerief terug te dringen.

1) <http://www.boerderij.nl/Pluimveehouderij/Nieuws/2012/10/Toename-locomotieproblemen-vleeskuikens-1090024W/>

2

Bent u van mening dat er, naast de bacterie *Enterococcus cecorum*, andere oorzaken zijn voor de toename van locomotieproblemen, zoals management, manier van huisvesten en genetische factoren en dat het van belang is ook deze oorzaken aan te pakken? Zo ja, wat gaat u doen om deze oorzaken aan te pakken? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

In het algemeen kunnen locomotieproblemen vele oorzaken hebben, zoals ziekteverwekkers, genetische factoren, huisvesting en management. Volgens de European Food Safety Authority (EFSA) lijkt de genetische achtergrond van het kuiken bepalend te zijn voor deze problemen. Fokbedrijven hebben aandoeningen die kunnen leiden tot locomotieproblemen opgenomen in hun selectie index en de incidentie daarvan neemt duidelijk af. Zoals aangegeven in het antwoord op de eerste vraag wijst de GDop de belangrijke rol die de bacterie *Enterococcus cecorum* speelt in de toename van de locomotieproblemen die de laatste jaren wordt waargenomen. Denorm voor voetzoollaesies die van kracht wordt vanaf 1 januari 2013 heeft als doel het ongerief dat deze aandoening veroorzaakt terug te dringen. In een lopend onderzoek van Wageningen University and Research (WUR) wordt gekeken naar de locomotie van vleeskuikens met weinig of juist met ernstige voetzoollaesies. Eerder onderzoek heeft een correlatie aangetoond tussen de locomotiescore en de incidentie van voetzoollaesies bij traaggroeiende kuikens (slechtere locomotie leidt tot meer laesies). Verwacht wordt dat het sturen op voetzoollaesies tot een geringe verbetering van de locomotie zal leiden, omdat ook andere factoren een rol spelen.

3 en 4

Bent u bereid ervoor te zorgen dat in het onderzoek van de GDook wordt gekeken naar andere oorzaken van locomotieproblemen in brede zin? Zo ja, gaat u de GDhierin aansturen? Zo nee, waarom niet?

Kunt u aangeven op welke termijn het onderzoek door de GDzal zijn uitgevoerd? Zo nee, waarom niet? Zo ja, wanneer zal de Kamer over de uitkomsten worden geïnformeerd?

Antwoord

Er wordt al jaren door verschillende partijen in binnen- en buitenland onderzoek gedaan naar de oorzaken van locomotieproblemen waaronder het betreffende onderzoek bij de GD. Dit onderzoek spitst zich nu vooral toe op *Enterococcus cecorum* omdat hierover nog weinig bekend is en de problemen (met name ziekte & welzijn en economische schade) die door deze bacterie worden veroorzaakt het grootst zijn. De GD is voornemens het onderzoek naar de infectieroute met *Enterococcus cecorum* en de interventiestrategie in 2013 voor te zetten. Ik vind het een goede zaak dat het bedrijfsleven zelf het voortouw neemt voor dit onderzoek. Ik ben bereid de Kamer te zijner tijd te informeren over de resultaten van het onderzoek.

5

Bent u bereid in bredere zin onderzoek te laten uitvoeren naar welzijn gerelateerde problemen bij vleeskuikens? Zo ja, op welke termijn en wijze? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

De overheid en het pluimveebedrijfsleven hebben samen al veel onderzoek laten doen naar welzijn gerelateerde problemen bij vleeskuikens. Het WUR-onderzoek betrof de laatste jaren voornamelijk voetzoollaesies en maatregelen in de bedrijfsvoering waarmee vleeskuikenhouders deze aandoening zo veel mogelijk kunnen voorkomen. Dit jaar loopt een aanvullend onderzoek naar de oorzaken van voetzoollaesies. Over eventueel nieuw onderzoek in 2013 wordt in overleg met de topsector Agro & Food besloten. Verder bevat het Vleeskuikenbesluit een norm om de uitval te beperken, afhankelijk van de slachtleeftijd en van de bezettingsdichtheid. Dit jaar wordt onderzocht of en hoe de houders aan deze norm kunnen voldoen in combinatie met antibioticumvrij/arm produceren.

Directoraat- generaal Agro
Directie Dierlijke Agroketens en
Dierenwelzijn

DGA-DAD/ 12355940

(w.g.) dr. CoVerdaas
Staatssecretaris van Economische Zaken